BEHOVSNOTAT

Sortland - Suortá

Kommunenr 1870 · rangert som nr. 17 av 358 · totalscore 59.2

KOMMUNESTYRET 2023 · 27 REPRESENTANTER · STØRST PARTI: H

H **12** Ap **4** FrP **2** Rødt **2** Sp **2** SV **2** MDG **1** V **1** Andre lister **1**

Sortland - Suortá er rangert nr. 17 av 358. Innbyggere 80+ ventes å vokse 57% mot 2035, og det aldersdifferensierte behovet tilsvarer ~182 heldøgnsplasser. Mot dagens kapasitet er udekket behov ~131 plasser. Svak kommuneøkonomi gjør Samfond-leiemodellen særlig aktuell. Allstad eier egnet tomt.

SLIK ER TOTALSCOREN SATT SAMMEN

Total 59.2 / 100

Behov 19 Økonomi 28 Tomt 0

FYLKE

Nordland

KOMMUNETYPE

Mellomstor kommune

ALLSTAD-TOMTER HER

5

FOLKETALL

10 748

ANDEL 80+

5,5%

INNB. 80+ I DAG

592

INNB. 80+ 2035

930 +57%

ANDEL 80+ MED PLASS I DAG

8,6%

KAPASITETSGAP

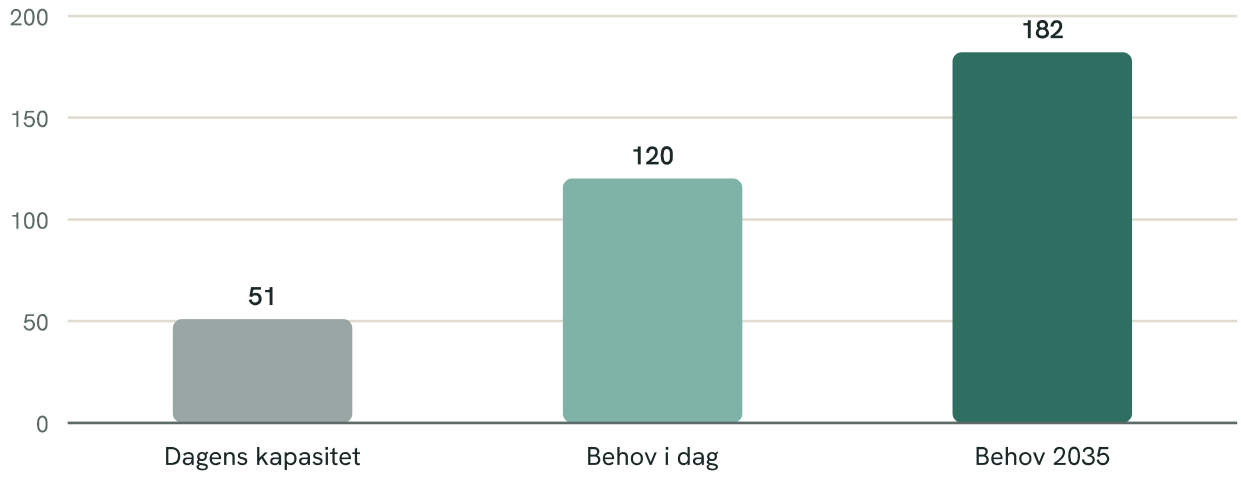
+131 plasser

BEHOV FOR HELDØGNS OMSORGSPLASSER (HDO)

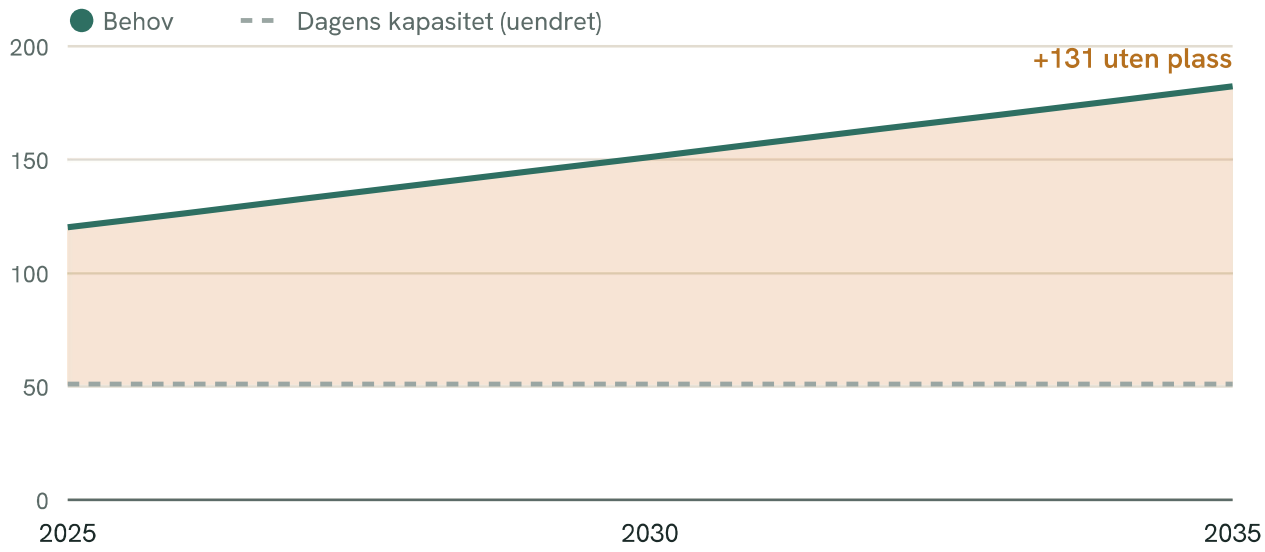
«Behov» betyr her **heldøgns omsorgsplasser** – langtids institusjonsplasser pluss omsorgsboliger med heldøgns bemanning – etter KS/Agenda Kaupang-metoden (samme definisjon som KS' verktøy «Omsorg 2050»). Vanlige omsorgsboliger uten bemanning teller ikke; Allstads boliger teller når de har heldøgns bemanning. Behovet beregnes ved å legge en antatt dekningsgrad på hver aldersgruppe i den framskrevne befolkningen (67–79: 2%, 80–89: 12%, 90+: 38%).

For Sortland - Suortá (592 innbyggere 80+ i dag, 5,5% av folketallet) gir det **182 HDO-plasser mot 2035**, opp fra 120 i dag (+52%). Det tilsvarer en implisert måldekningsgrad på **~20%** av innbyggere 80+ (vanlig politisk mål: 25%) – juster aldersratene hvis dere vil treffe kommunens egne tall. Mot dagens 51 plasser gir det et gap på 131. Behovsscore 32/100.

BEHOV MOT KAPASITET

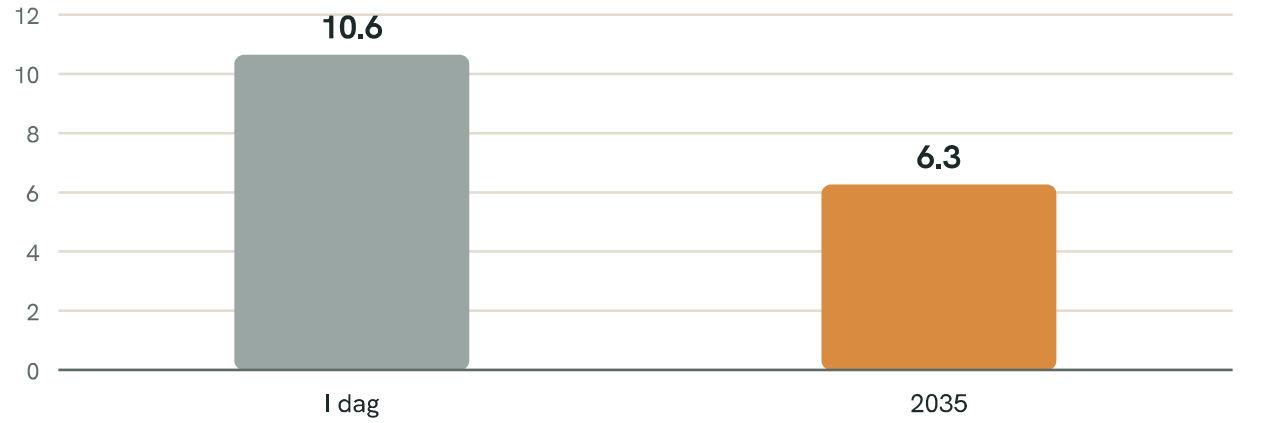

KONSEKVENS UTEN UTBYGGING

Holdes kapasiteten uendret, mangler kommunen **~131 heldøgnsplasser i 2035**. Udekket behov må håndteres i dyrere kanaler. Hvert døgn en utskrivningsklar pasient blir liggende på sykehus i påvente av kommunalt tilbud koster kommunen **6 172 kr** (2026, Helsedirektoratet) – om lag 2,25 mill. kr/år per pasient. Drift av én sykehjemsplass koster typisk 1,2–1,5 mill. kr/år (KOSTRA). Dokumenterte konsekvenser av underkapasitet: korridorpasienter og overliggere på sykehus, flere reinnleggelser, og økt press på hjemmetjenester og pårørende.

OMSORGSBYRDE – ARBEIDSFØRE (20–66) PER ELDRE (80+)

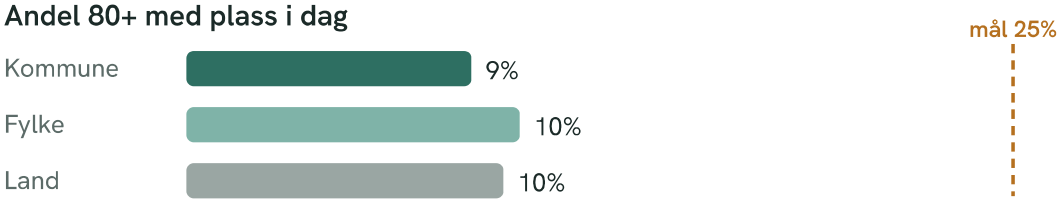
I dag er det **10.6** personer i arbeidsfør alder (20–66) per innbygger 80+; i 2035 er det **6.3**. Færre hender skal dekke flere eldre – kommunen kan ikke bemanne seg ut av behovet, og må planlegge tilbudet i tide. (Helsepersonellkommisjonen, 2023.)

SAMMENLIGNET MED FYLKE OG LAND

Vekst i antall eldre (80+) mot 2035

Andel 80+ med plass i dag

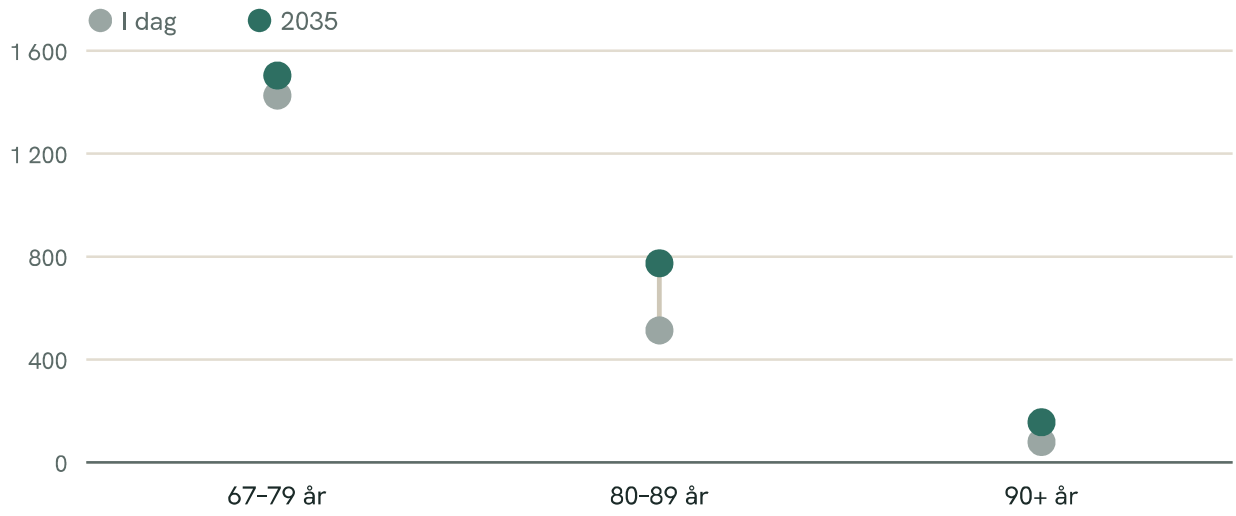
«Andel 80+ med plass» = hvor stor del av de eldste (80+) som har en heldøgnsplass i dag. Et vanlig politisk mål er **25 %** (stiplet linje). Ligger kommunen under linja, eller høyere på vekst enn snittet i Nordland og landet, er behovet mer påtrengende her enn for gjennomsnittskommunen.

FLERE NØKKELTALL

DAGENS HDO-PLASSER	PLASSER I ENEROM M/ BAD-WC
51 inst. 51 · bolig 0	**100%**

Tips: legg inn kommunens overliggerdøgn (fra Helsedirektoratets SAMDATA) under «Sett egne data», så viser notatet hva manglende kapasitet allerede koster.

DEMOGRAFI – ANTALL PERSONER PER ALDERSGRUPPE

INDIKATIV PROSJEKTSTØRRELSE

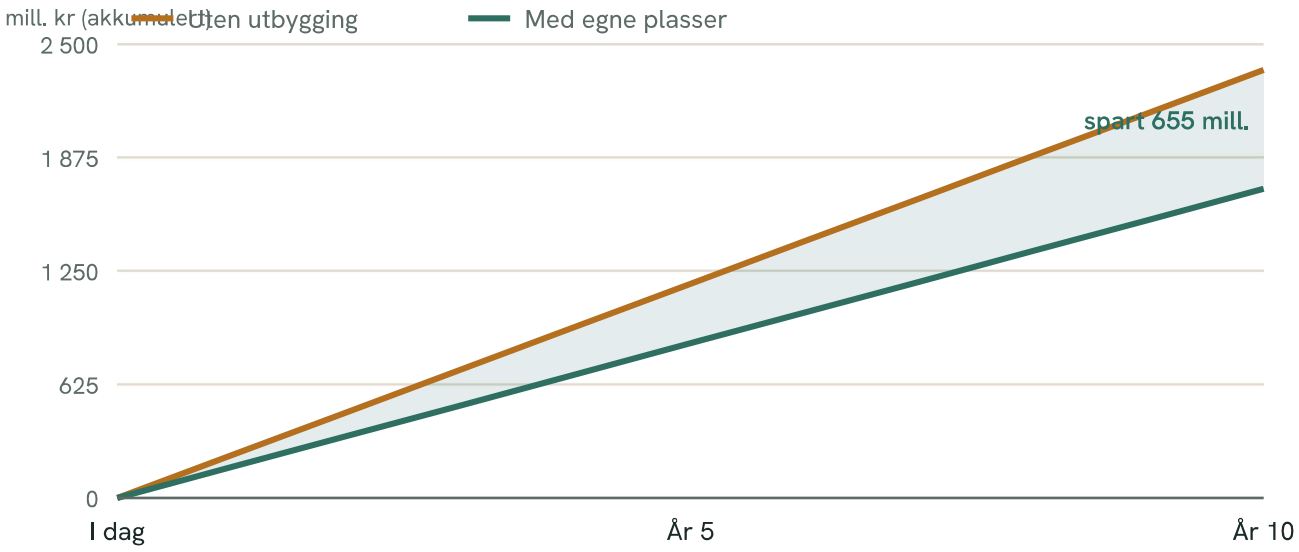
~**131 enheter** (udekket behov mot dagens kapasitet) · grovt kostnadsanslag **~459 mill. kr** (eks. mva, ved 3,5 mill. kr/enhet). Grovt anslag for møteforberedelse – ikke et tilbud.

HVA SPARER KOMMUNEN I DRIFT?

Sammenligner hva det koster å håndtere personer med heldøgns behov **uten** egen plass (sykehus/overliggere + intensiv hjemmetjeneste) mot å gi dem en **egen** plass. Endre antall plasser – graf og tall oppdateres.

Antall plasser kommunen bygger: 131

Med **131** egne plasser: anslått **besparelse** på **~65,5 mill. kr/år** · **~655 mill. kr** over 10 år.
(Kostnad uten plass 1,8 – drift egen plass 1,3 mill. kr/plass/år.)

Anslag for møteforberedelse. Forutsetningene (kostnad uten plass / drift egen plass) justeres under «Avanserte innstillinger». I tillegg kommer investeringstilskudd fra Husbanken og Allstads leiemodell (ingen kommunal investeringsutgift) – be om eget regnestykke for disse.

FINANSIERING

Anbefalt modell: **Samfond-leie.** Flere signaler peker mot **begrenset investeringskapasitet** – leiemodellen via Samfond lar kommunen etablere plasser uten egen investeringsutgift.

Grunnlag: netto driftsresultat **-4,3%** (under 1,8%) · disposisjonsfond **0,2%** (under 5%) · netto lånegjeld **128 778** kr/innb.. Leie-egnethet 70/100 – høyere = svakere økonomi, mer aktuell for leiemodellen (ikke et mål på dårlig kommune).

TOMT

Allstad eier **5 tomter** i Sortland - Suortá – et reelt fortrinn for å etablere prosjekt raskt. Vurdert som egnet/sentral tomt – bygg direkte (+12 poeng). Tomtenivå og egnethet justeres per kommune under «Sett egne data».

Kilder: SSB folkemengde (tab. 07459, 2026), framskriving (13600, 2035, alt. MMMM), KOSTRA økonomi (12143, 2025), kapasitet (12209, 2025), kommunestyre (04813, 2023). Behov beregnet med aldersdifferensiert dekningsgrad (Agenda Kaupang/KS-metode). Hentet 12.6.2026.

SETT EGNE DATA (HUSKES PÅ DENNE MASKINEN)

Tall fra opplastet datasett – verifiser mot kilde med årstall.